

UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO" DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ARTE ȘI EDUCAȚIE ARTISTICĂ

ANSAMBLUL ETNOFOLCLORIC
Curriculum disciplinar
Ciclul I – Licență

Titularul cursului – Grigore Onoico,
lector universitar

Bălți 2015

Aprobat:

Catedra de Arte și Educație artistică

Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte

Proces verbal nr. ____ din _____

_____

Onoico G., Ansamblul etnofolcloric.

Curriculum disciplinar.

Ciclul I Licență. Cu titlul de manuscris. Bălți 2014

CONCEPȚIA DISCIPLINEI

Disciplina *Ansamblul etnofolcloric* se studiază conform Planului de învățământ al facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte (USARB), la

Specialitatea Muzică secția studii la zi, semestrul I – cu 30 de ore (15 contact direct

și 15 lucru independent), semestrul III - IV cu 60 de ore (30 contact direct și 30 lucru independent).

Folclorul muzical reprezintă o componentă organică deosebit de caracteristică și valoroasă a culturii spirituale românești. Expresie fidelă a felului de simțire și gândire a poporului, a trăsăturilor sale proprii etnopsihice și artistice, folclorul românesc se distinge prin frumusețe, bogăție, varietate și originalitate. Necesitatea studierii și însușirii acestei valoroase creații artistice de către studenți e certă, or pregătirea lor ca profesori de educație muzicală/interpreți presupune în primul rând, cunoașterea limbajului muzical matern, fără de care nu vor înțelege creația muzicală culturală națională, particularitățile specifice ale acesteia în contextul culturii muzicale universale. Concomitent cu funcția instructivă, ansamblul etnofolcloric – prin natura obiectului său de studiu, creația artistică a poporului, pune în lumină o dimensiune formativă generoasă, și anume cea social – educativă.

Slujitorii artei muzicale vor cunoaște mai bine, pe această cale, virtuțile poporului nostru, vocația sa pentru frumos și în acest fel își vor forma și cultiva în conștiință puternice și statornice sentimente de prețuire și respect pentru valorile care le-a creat, pentru contribuția adusă la îmbogățirea culturii universale și a progresului întregii omeniri.

Pe aceste deziderate de start va fi axată activitatea ansamblului etnofolcloric, menirea căruia este de a familiariza studenții cu unele elemente din domeniul etnomuzicologiei și etnografiei, a valorifica și propaga cele mai autentice pierle folclorice, a însuși stilul și maniera populară de interpretare.

Scopul este, ca prin intermediul celor mai veridice creații folclorice, de a educa la studenți dragostea față de arta sunetelor în toată complexitatea ei, de a contribui la formarea unor cunoștințe, deprinderi și aptitudini muzicale trainice, contribuind astfel la formarea unui gust estetic – muzical rafinat.

Sarcinile ansamblului etnofolcloric:

- familiarizarea tineretului studios cu marile valori tradiționale ale folclorului românesc, ca limbă maternă și bază a dezvoltării muzicale ulterioare;
- studierea/însușirea creațiilor muzicale – folclorice de diferite genuri, specii (doină, baladă, cântec etc.);
- însușirea/realizarea stilului și manierei populare de interpretare;
- familiarizarea/utilizarea ornamenticii în muzica populară;
- formarea/realizarea aptitudinilor muzicale: voce, auz, memorie, simț ritmic, a deprinderilor de a cânta și audia(asculta) muzica în grup și individual.

Sugestii organizatorice/metodologice

Ansamblul etnofolcloric poate fi alcătuit dintr-o singură sau mai multe grupe. În fiecare grupă e de dorit să fie nu mai puț in de 10 -12 persoane. Activitatea se preconizează a o desfăș ura într-o sală(aulă) spaț ioasă,luminoasă, deoarece unele manifestări sînt teatralizate și includ în sine și elemente coregrafice. E de dorit ca ansamblul etnofolcloric să dispună de mijloace tehnice cît mai performante, mobilier pentru păstrarea fondului muzical și a culegerilor de folclor, cît și costume naț ionale pentru evoluarea în spectacole.

Activitatea în cadrul ansamblului etnofolcloric poate fi organizată sub diferite forme: activităț i teoretice, practice, lecț ii – concert... Se admite atît lucrul individual cu soliș tii cît și în ansamblu, duet, trio etc.

Finalităț ile disciplinei de Ansamblul etnofolcloric se exprimă în următoarele competenț e:

- Familiarizarea/utilizarea în practică a unui bogat/variati repertoriu muzical din tezaurul folcloric naț ional.
- Aprofundarea/realizarea cunoș tinț elor și deprinderilor din domeniul artei cîntului: respiraț ie, emisie, dicț iune etc.; conduite fonatorice: ț inuț ă, expresie, atitudine.
- Formarea/dezvoltarea auzului armonic și polifonic, a atenț iei distributive: cîntat-vorbit-dansat.
- Valorificarea optimă și creativă a propriului potenț ial în activitatea de interpretare muzical-artistică și pedagogică.
- Cunoaș trea/realizarea stilului naț ional și a manierei populare de interpretare și utilizarea acestora în procesul de însuș ire a creaț iilor folclorice prevăzute de curriculum Educaț iei muzicale.
- Utilizarea cunoș tinț elor/abilităț ilor vocale în cadrul activităț ilor muzical-didactice la lecț ia de educaț ie muzicală și activitate extracurriculară.

Administrarea disciplinei

Compartimentele continului	Prelegeri	Practice/ laborator	Nr. total de ore
1. Activitatea vocal-corală/aspectul teoretic și practic	4	10	14
2. Interpretarea materialului de studiu și a exerciț iilor vocale	3	47	50
3. Interpretarea improvizată iilor	1	5	6
4. Audiț ia muzicală	1	5	6
5. Coregrafie	1	5	6
6. Manifestări cu caracter cognitiv-educativ	1	3	4
7. Activitatea concertistică	-	4	4
Total	11	79	90

CONȚINUTUL TEMATIC

Activitatea vocal-corală

Familiarizarea studenților cu deprinderile vocal-corale de interpretare în stilul și maniera populară. Izvorul și felul emisiei sunetului vocal și lucrul asupra formării lui corecte: deschis, luminos, zburător și nici într-un caz să nu fie bruscat, încordat, forțat. Lucrul asupra cântării în unison cu scopul obținerii unei maniere unice de interpretare. Dezvoltarea diapazonului, începând cu zona primară.

A dezvolta la studenți deprinderea de a cânta atât static cât și în mișcare, a cappella sau cu acompaniament. Formarea deprinderilor vocal-corale: respirația și cele două faze ale ei, ataca sunetului, articulația, dicția, cântatul la legato și stacato, cantilena și recitativul, tendința spre o interpretare liberă, descătușată, la un înalt nivel artistic.

Activitatea teoretică

Familiarizarea cu genurile și speciile muzicii populare: doina, balada, colindul, cântecul propriu-zis și cel ocazional etc. Elucidarea specificului zonal al creațiilor folclorice. Utilizarea cântecului popular în cadrul obiceiurilor tradiționale. Cântecul propriu-zis de stil vechi și nou (modern).

Analiza exhaustivă a creațiilor folclorice, în baza celor trei elemente de bază: vers, melodie, ritm – corelația acestora. Forma arhitectonică a muzicii populare. Elemente de armonie și polfonie populară.

Activitatea practică

Interpretarea model a cântecului popular. Analiza structurii muzicale: submotivul, motivul, fraza, propoziția, perioada, modul, tonalitatea. Lucrul asupra celor mai dificile momente din textul literar și muzical. Însușirea propriu-zisă a cântecului popular.

Interpretarea/însușirea materialului de studiu și a exercițiilor vocale

Demonstrarea exercițiilor-model și utilizarea lor sistematic, explicarea, scopul și sarcinile acestor exerciții. Executarea (exercitarea) lentă, liberă a celor mai complicate fragmente din creațiile folclorice, cu scopul de a fi însușite cât mai temeinic. Interpretarea artistică și elementele sale de bază: cunoașterea precisă, redarea autentică și justă. Etapele de bază în procesul muncii interpretative: citirea și aprofundarea sensului textului literar, familiarizarea cu melodia, adaptarea textului literar cu melodia, analizarea și fixarea punctuației, a nuanțelor, genului, formei, stilului, definitivarea interpretării în colaborare cu acompaniatorul. Emoția, imaginația, mimica, mișcarea scenică – rolul lor în crearea și definitivarea chipului artistic.

Interpretarea/însușirea improvizărilor

Succedarea unor melodii înrudite ca structură. Compunerea melodiilor pe un text dat și invers. Crearea textului în baza unei tematici concrete. Improvizarea prin intermediul jocului "Tema cu variațiuni" (strofă – tema, următoarele – variații).

Audiț ia muzicii

A audia (asculta):

- pierle folclorice, în interpretarea unor valoroși rapsozi populari, interpreți profesioniști, a ansamblurilor etnofolclorice de copii și colectivelor academice;
- lucrări a compozitorilor autohtoni unde sînt utilizate creații folclorice sau elemente din melosul popular.

Formarea deprinderilor de a audia (asculta), percepe, analiza și sintetiza creația folclorică.

Coregrafie

Educarea unei ținute corecte (nobile) în timpul dansului, a deprinderilor de a se mișca ușor, cu tandrețe, păstrînd poziția corpului drept. Însușirea dansului în cerc (închis sau deschis), linie (semicerc, coloană) neregulată. Ținuta în timpul dansului: de mîină, de umeri, de talie (la jocuri cu grupuri înlănțuite), lateral sau frontal (la jocurile în perechi), liberă.

Manifestări cu caracter cognitiv-educativ

Familiarizarea cu unele elemente din tehnologia lucrului de cercetare a folclorului muzical. Pregătirea și prezentarea în public a referatelor și tezelor pe tematică folclorică, cu demonstrarea aspectului practic. Alte forme: serate – întâlniri cu informatori, interpreți, dispute etc.

Activitatea concertistică

Prezentarea în public a spectacolelor de dare de seamă, spectacolelor tematice, recitalurilor-solo, lecțiilor-concerte etc.

Repertoriul orientativ:

Doine

Donă, doină cîntec dulce
Rău mă doare inima
Azi e sîmbata morților
Doina Radului
Duminică dimineață
Sărmanul Tobultoc
Corbea
Doina ciobanului
Mă uit spre răsărit
Cîntec despre Codreanu
Sîmbăta spre dimineață

Balade

Mioțița
Milea
Ciobănaș de la miori
Lîngpă malul Dunării
Colo-n vale la izvor
Moș Novac și corbu
Toma și Manea
Iliana
Într-o sîmbătă de seară
Mama și apte fete ai
Maicuța nu lăcrimă

Colinde

Steaua sus rasare
O ce veste minunata
Astazi sa nascut Hristos
Moş Craciun
Sculaţ i sculaţ i, boieri mari
Noaptea de Craciun
Trei pastori
Trei crai de la răsărit
VeniŞ i păstori
Viorel de zori
De la naŞ tere la botez
Lăudaţ i pe Domnul
Sus în poarta raiului
Noi umblăm Ş i colindăm
Asta-i seara lui Crăciun

Cîntece de stil vechi Ş i nou

Bate-i, Doamne, pe ciocoi
Hai în codru să trăim
Lung îi drumul Ş i bătut
Pe ogorul boieresc
Inimioară ca la mine
Foaie verde ca bobul
Tinerel m-am însurat
Hop,hop,hop găină sură
Hai Lenuţ o la pădure
Am venit ca să cîntăm
Măriuţ a de la munte
Bărbăţ elul meu cel scump
Nu ma bate Doamne rău
Dumă Doamne Ş i mă lasă
Ş i-am zis verde siminoc.

Bibliografie

1. Aksionov, Larisa. Cîntecul popular moldovenesc, E.S.M., Chiş inău, 1958.
2. Bîrlea, Ovidiu. Principiile cercetării folclorice, Revista de etnografie Ş i folclor, BucureŞ ti, 1966.
3. Botezatu, Grigore. Plugul de Aur, Ed. Literatura artistică, Chiş inău, 1975.
4. Brăiloiu, Constantin. Folclor muzical, Opere, vol II., Ed. Muzicală, BucureŞ ti, 1969.
5. Ciobanu, Gheorghe. Raportul structural dintre vers Ş i melodie în cîntecul popular românesc, Ed. M uzicală, BucureŞ ti, 1974.
6. ComiŞ el, Emilia . Folclor muzical, Ed. Didactică Ş i Pedagogică, BucureŞ ti, 1967.
7. Gagim, Ion. Dimensiunea psihologică a muzicii, Ed. Timpu, IaŞ i, 2003.
8. Gagim, Ion. Ş tiinţ a Ş i arta educaţ iei muzicale, Ed. ARC, Chiş inău, 2007.
9. Rădulescu-Paş cu, Cristina. Ornamentica melodicii vocale în folclorul românesc, Ed. Muzicală a UCR, BucureŞ ti, 1998.
10. Stoianov, Petru. Cîntece populare moldoveneŞ ti, Ed. Cartea moldovenească, Chiş inău, 1967.
11. Tamazlîcaru, Andrei. TăpuŞ ele, tăpuŞ ele, Ed. Literatura artistică, Chiş inău, 1986.
12. Tiberiu, Alexandru. Muzica populară românească, Ed. Muzicală, BucureŞ ti, 1979.

13. Tiberiu, Alexandru. Muzica populară românească, Ed. Muzicală, Bucureşti, 1979.